

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **Day to Day s. r. o.**, se sídlem 28. října 829/270, Ostrava, zastoupena JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem se sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava, proti žalované: **Česká obchodní inspekce**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 1. 2013, čj. ČOI 146135/12/O100/3100/12/13/Hy/Št, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 1. 2015, čj. 22 A 22/2013 – 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně je společností zabývající se poskytováním spotřebitelských úvěrů. Dne 29. 10. 2012 vydala Česká obchodní inspekce, inspektorát Moravskoslezský a Olomoucký se sídlem v Ostravě (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutí č. j. 131966/12/3100/R 0748/Vit, kterým uložila žalobkyni podle § 20 odst. 5 písm. a) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a změně některých zákonů, pokutu ve výši 10.000 Kč za správní delikt podle § 20 odst. 2 písm. a) tohoto zákona. Deliktu se žalobkyně měla dopustit tím, že v rozporu s § 9 zákona o spotřebitelském úvěru neposoudila s odbornou péčí schopnost spotřebitelů splácet spotřebitelský úvěr u smlouvy o spotřebitelském úvěru č. 20110968 uzavřené dne 5. 9. 2011 a č. 20110970 uzavřené dne 13. 9. 2011. Veškeré údaje o příjmech a závazcích dlužníků totiž žalobkyně získala na základě jejich prostého prohlášení, které nebylo podloženo jakýmikoliv důkazy.

[2] K odvolání žalobkyně žalovaná v záhlaví specifikovaným rozhodnutím změnila rozhodnutí správního orgánu I. stupně z hlediska přesnější formulace výroku (doplnila konkrétní odstavec příslušného ustanovení zákona, které bylo účastníkem řízení porušeno - § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru), jinak napadené rozhodnutí dle § 90 odst. 5 věty druhé zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, potvrdila a ztotožnila se tak s jeho závěry. Žalovaná uvedla, že k posouzení úvěruschopnosti dlužníka s odbornou péčí dle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru patří také získání dostatečných podkladů pro takové posouzení, přičemž za dostatečné je třeba považovat především údaje ověřené a spolehlivé.

II. Shrnutí rozsudku krajského soudu

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou krajský soud pro její nedůvodnost zamítl.

[4] Při rozhodování věci považoval krajský soud za klíčový výklad slov „s odbornou péčí“ užitých v § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Uvedl, že součástí „odborné péče“ je dle současné judikatury i posouzení rozhodujících listin (dokumentů) či informovanost o právní úpravě vztahující se na případ. Pokud je pro správný postup *lege artis* rozhodné pojetí podezření, není rozhodné, zda ho osoba, která měla postupovat s odbornou péčí, měla, ale zda ho se zřetelem ke všem konkrétním okolnostem měla a mohla mít. Požadavek odborné péče nelze omezovat jen na samotný myšlenkový proces „posouzení“ dodaných čísel představujících příjmy a výdaje, případně zadlužení žadatele o úvěr. Tento požadavek je třeba vztáhnout i na zhodnocení dostatečnosti, úplnosti a věrohodnosti podkladů shromážděných pro uvedený myšlenkový proces.

[5] Krajský soud dospěl k závěru, že součástí odborné péče poskytovatele úvěru podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru je i taková obezřetnost, která jej vede k nespolehání se jen na údaje tvrzené žadatelem o úvěr, ale i k prověření, resp. požadavku na doložení, těchto tvrzení (např. potvrzením o zaměstnání a příjmu, doložením výplatních pásek, doložením výpisu z účtu žadatele, apod.). Pokud tedy žalobkyně od svých klientů žádné doložení jejich potvrzení o bonitě nevyžadovala, požadavku vynaložení odborné péče dle zmiňovaného ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru nedostála.

III. Důvody kasační stížnosti

[6] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil.

[7] Podle stěžovatelky soud dospěl k závěru, že podrobnější ověřování bonity dlužníka je namístě v případě pochybnosti o předložených listinách nebo o tvrzení dlužníka, nikoliv tedy vždy. V rozporu s tímto závěrem je pak tvrzení soudu, že odbornou péčí není spolehnutí se na domněnky vystavené na nepodložených sděleních.

[8] Stěžovatelka v kasační stížnosti rozsáhle citovala ustanovení obsažená v jejích smlouvách o úvěru a zejména prohlášení, která dlužníci při uzavírání smlouvy o úvěru podepisují. Podpisem úvěrové smlouvy ve formuláři „Žádost o spotřebitelský úvěr – Prohlášení o příjmových a majetkových poměrech spotřebitele – Žádost o posouzení schopnosti spotřebitele splácet úvěr“ dlužník stvrdil uvedenou výši příjmů a své majetkové poměry včetně případných závazků vůči třetím osobám a případných vedených exekucí. Dlužník současně stvrdil, že si je vědom,

pokračování

že v případě sdělení nepravdivých informací by s ním věřitel neměl zájem smlouvu o úvěru uzavřít. Stejně tak dlužník potvrdil, že neužije úvěr k řešení své platební neschopnosti tak, že by následně neměl finanční prostředky na splácení tohoto úvěru. Stěžovatelka byla proto názoru, že od dlužníka vyžadovala dostatečné podklady pro doložení jeho bonity, resp. posouzení schopnosti hradit jeho závazky. Za takový podklad lze považovat i prohlášení dlužníka, pokud zde nejsou pochybnosti o jeho věrohodnosti. V posuzovaných případech nebylo prokázáno, že by stěžovatelka pochybnosti měla či mohla mít. Nebylo proto nezbytně nutné požadovat další listiny, v nichž by bylo obsaženo totéž prohlášení, a to opakovaně. Pokud by navíc dlužník stvrdil nepravdivé či neúplné údaje, vystavil by se nebezpečí odpovědnosti za trestný čin úvěrového podvodu.

[9] V daném případě není povinnost předložení určitých podkladů stanovena; skutečnosti osvědčující bonitu dlužníka lze tedy prokázat též podklady vyžadovanými stěžovatelkou. V rozhodnutí správního orgánu absentuje jakékoliv relevantní zdůvodnění k nutnosti ověřovat prohlášení dlužníka, odkaz na komentářovou literaturu neobstojí, neboť ta nepřestavuje závazný zdroj práva. Podle stěžovatelky na věřitele nelze přenášet možné a navíc neprokázané lživé tvrzení dlužníka ohledně jeho bonity a dále odpovědnost za odpovědné úvěrování, jež je i přes změny v oblasti spotřebitelských úvěrů výhradně na dlužníkovi, nikoli na věřiteli.

[10] Vzhledem ke značné informační povinnosti věřitele měl dlužník dostatek informací o úvěru a jeho finanční náročnosti, na základě nichž mohl posoudit, zda je úvěr vhodný pro jeho potřeby. Je samozřejmé, že stěžovatelka neposkytuje úvěry osobám, jež je nemohou splácet. Dlužníci však jsou svéprávné osoby a není proto důvodu, aby byli při sjednávání úvěru považováni za nepřičetné jedince, kteří si nejsou vědomi, co sjednávají a zda budou schopni své závazky plnit a byli odkázáni pouze na věřitele, aby fakticky za ně rozhodl, zda mohou či nemohou úvěr sjednat.

IV. Vyjádření žalované ke kasační stížnosti

[11] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že je nadále přesvědčena o nedostatečnosti podkladů, na základě kterých stěžovatelka posuzovala úvěruschopnost spotřebitelů. K naplnění povinnosti věřitele zakotvené v § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru by samozřejmě nestačilo další prohlášení stěžovatele, ale doklady osvědčující tvrzení spotřebitele vystavené třetím subjektem. Takový požadavek nepokládá žalovaná za nijak nepřiměřený, neboť odpovědnost za posouzení své úvěruschopnosti nemá pouze spotřebitel, jak se domnívá stěžovatelka. Aniž by bylo předjíháno uvádění nepravdivých údajů ze strany spotřebitelů, či dokonce jejich nesvéprávnost, klade současná právní úprava v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů na věřitele nároky odborné péče, jejichž nedodržení je postihováno sankcí jako správní delikt. Účelem takové úpravy je zamezit nezodpovědnému úvěrování ze strany věřitelů, kteří při neschopnosti spotřebitelů splácet půjčky nezřídka značně profitují z dohodnutého zajištění těchto úvěrů. Z uvedených důvodů má žalovaná zato, že by Nejvyšší správní soud měl kasační stížnost zamítnout.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Předmětem sporu v projednávané věci je, zda stěžovatelka dostala své povinnosti stanovené v § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitelů splácet spotřebitelský úvěr.

[15] Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 24. 2. 2013, stanovuje: „*Věřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nablédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele.*“ Zákon o spotřebitelském úvěru tak nově do právního řádu zavedl povinnost věřitele (poskytovatele úvěru) před uzavřením smlouvy o úvěru posoudit s odbornou péčí úvěruschopnost spotřebitele. Porušení této povinnosti je dle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru považováno za správní delikt.

[16] Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka posuzovala úvěruschopnost spotřebitelů jednak na základě informací vyplněných ve formuláři nazvaném „*Žádost o spotřebitelský úvěr a Prohlášení o příjmových a majetkových poměrech spotřebitele, a Žádost o posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr dle § 9 zák. 145/2010 Sb.*“. Pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele jsou v těchto formulářích podstatné kolonky celkový čistý měsíční příjem, zdroj příjmů, celkové měsíční náklady a majetkové hodnoty ve vlastnictví nebo spoluvlastnictví žadatele. V kontrolovaných případech smluv o spotřebitelském úvěru (smlouvy č. 20110970 uzavřené s R. P. a smlouvy č. 20110968 uzavřené s M. H.) byly údaje o celkovém měsíčním příjmu spotřebitelů doloženy pouze čestným prohlášením spotřebitele. Spotřebitelé dále podepsali listinu „*Prohlášení dlužníka a spoludlužníka o schopnosti plnit převzaté závazky a povinnosti*“, ve které se zavázali, že sjednaný úvěr v dohodnuté době v pravidelných splátkách vrátí věřiteli. Lze tak shrnout, že stěžovatelka v uvedených případech ověřila schopnost spotřebitelů dostát závazkům z úvěrové smlouvy zejména na základě jimi tvrzených, nijak nedoložených údajů o měsíčních příjmech a výdajích a o majetkových hodnotách ve vlastnictví žadatele, spolu s podepsaným prohlášením spotřebitelů o jejich schopnosti sjednaný úvěr splatit.

[17] Stěžovatelka se domnívá, že svou povinnost s odbornou péčí posoudit úvěruschopnost spotřebitele dle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru řádně splnila tím, že od spotřebitelů získala výše uvedená podepsaná prohlášení. Podle jejího názoru nebylo v případě absence pochybností o pravdivosti stěžovateli tvrzených údajů nutné požadovat předložení potvrzujících dokladů.

[18] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval tvrzenou rozporuplností napadeného rozsudku, jež měla podle stěžovatelky spočívat v tom, že krajský soud na jednu stranu uvedl, že „[j]e-li pak pro správný postup lege artis rozhodné pojetí podezření, není rozhodné, zda ho osoba, která měla postupovat s odbornou péčí, měla, ale zda ho se zřetelem ke všem okolnostem měla a mohla mít“, a na druhou stranu konstatoval, že „odbornou péčí není spolehnutí se s domněnkami vystavenými na nepodložených sděleních obchodního partnera či na neověřených kopiích listin“. Dle kasačního soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností.

pokračování

[19] Nelze tedy přisvědčit stěžovatelce, že by z rozsudku krajského soudu vyplývalo, že podrobnější ověřování bonity spotřebitele je namíště pouze v případech, kdy má věřitel pochybnosti o tvrzeních dlužníka, nikoliv však vždy. Takový postup by totiž nebyl v souladu s účelem a smyslem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, jak je vysvětleno níže.

[20] Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční situaci se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: *Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

[21] Nejvyšší správní soud samozřejmě souhlasí se stěžovatelkou v tom, že by dlužníci neměli být *a priori* považováni za lháře a že by měli i oni sami nést určitou odpovědnost za plnění svých závazků plynoucích z uzavřených úvěrových smluv. Proto také zákon o spotřebitelském úvěru ukládá věřiteli povinnost poskytnout spotřebiteli včasné a úplné informace o úvěru tak, aby byl schopen posoudit, zda nabídka odpovídá jeho potřebám a aktuální situaci (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Je však třeba si uvědomit, že zákon o spotřebitelském úvěru klade velký důraz na ochranu spotřebitelů před neodpovědným zadlužováním, které je v současnosti závažným společenským problémem, jehož řešení patrně nelze ponechat pouze na odpovědnosti samotných dlužníků. K řešení tohoto problému tak mají věřitelé přispět tím, že budou před uzavřením úvěrových smluv pečlivě zkoumat schopnost spotřebitele úvěr splácet a eliminovat tak možné tendence spotřebitelů zkreslovat své majetkové poměry ve snaze získat spotřebitelský úvěr, bez ohledu na předchozí uvážení o svých schopnostech jej splácet. Jedná se tedy o právní úpravu orientovanou na ochranu spotřebitele, jakožto slabší smluvní strany, která s sebou nese naopak větší zatížení povinnostmi na straně podnikatele – zde poskytovatele spotřebitelského úvěru.

[22] Zákon o spotřebitelském úvěru je transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008, o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS. Předobrazem ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru je článek 8 směrnice, který uložil členským státům zajistit, aby „*před uzavřením úvěrové smlouvy věřitel posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě dostatečných informací získaných případně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, na základě vyhledávání v příslušné databázi*“. V bodě 26 odůvodnění směrnice je kladen důraz na to, aby se věřitelé nepouštěli do nezodpovědného půjčování ani neposkytovali úvěry bez předchozího posouzení úvěruschopnosti. Za účelem kontroly úvěruschopnosti spotřebitele by mělo být věřitelům dovoleno využívat informace poskytnuté spotřebitelem nejen během přípravy dané úvěrové smlouvy, ale i v průběhu dlouhodobého obchodního vztahu. Stejně tak spotřebitel by měl jednat obezřetně a dodržovat své smluvní povinnosti.

[23] Výkladem článku 8 směrnice se zabýval Soudní dvůr (čtvrtý senát) ve svém nedávném rozsudku ze dne 18. 12. 2014 ve věci C-449/13, *CA Consumer Finance proti Ingrid Bakkaus a další*. Jednalo se o rozhodnutí o předběžné otázce francouzského soudu, který se mimo jiné dotazoval, zda má být článek 8 směrnice vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby byla kontrola úvěruschopnosti spotřebitele provedena jen na základě informací uvedených spotřebitelem, aniž byly tyto informace ověřeny pomocí jiných údajů. Soudní dvůr v této souvislosti poznamenal, že směrnice 2008/48/ES neobsahuje taxativní výčet informací, na základě nichž má poskytovatel

úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele, ani nspecifikuje, jestli mají být tyto informace kontrolovány, a pokud ano, jakým způsobem. Článek 8 ve spojení s bodem 26 směrnice naopak přiznává poskytovateli úvěru prostor pro uvážení při určování, zda informace, které má k dispozici, stačí k doložení úvěruschopnosti spotřebitele, či nikoli, a zda je má ověřit pomocí jiných údajů (viz odst. 36 rozsudku).

[24] Z toho podle Soudního dvora vyplývá, že „[...] poskytovatel úvěru musí zaprvé v každém jednotlivém případě s přihlédnutím k jeho konkrétním okolnostem zvážit, zda se jedná o příslušné informace a zda jsou tyto informace dostatečné pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. V tomto ohledu se dostatečnost uvedených informací může lišit podle okolností, za nichž dojde k uzavření úvěrové smlouvy, podle osobní situace spotřebitele nebo podle částky úvěru uvedené v této smlouvě. Toto posouzení lze provést s pomocí dokladů o finanční situaci spotřebitele, ale nelze vyloučit možnost, aby poskytovatel úvěru zohlednil případné dříve získané znalosti o finanční situaci zájemce o úvěr. **Avšak pouhá ničím nepodložená prohlášení spotřebitele nemohou být sama o sobě kvalifikována jako dostatečná, nejsou-li podepřena žádnými doklady.** Zadrubé – aniž je dotčena druhá věta čl. 8 odst. 1 směrnice 2008/48, podle které mohou členské státy ve svých právních předpisech zachovat požadavek, aby poskytovatel úvěru vyhledal údaje v databázi – směrnice 2008/48 neukládá poskytovatelům úvěru povinnost provádět systematicky kontrolu pravdivosti informací poskytnutých spotřebitelem. V závislosti na okolnostech každého jednotlivého případu se poskytovatel úvěru může buď spokojit s informacemi, které mu poskytne spotřebitel, anebo může dospět k názoru, že je nezbytné, aby tyto informace byly potvrzeny pomocí dalších údajů.“ (Viz odst. 37 a 38 rozsudku, zvýraznění doplněno NSS.)

[25] Pro nyní projednávaný případ je podstatný závěr Soudního dvora, že posouzení úvěruschopnosti spotřebitele může být provedeno pouze na základě informací uvedených spotřebitelem, pokud budou tyto informace dostatečné a jeho pouhá prohlášení budou podepřena doklady. Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, jež představuje transpozici článku 8 odst. 1 směrnice do českého právního řádu, by tak mělo být vykládáno stejným způsobem, neboť sleduje stejný účel. Závěr Soudního dvora ostatně konvenuje se závěrem žalované i krajského soudu, kteří taktéž shledali pouhé předložení ničím nedoložených prohlášení spotřebitele nedostatečným k řádnému posouzení úvěruschopnosti dlužníka.

[26] Český zákon navíc uvádí, že věřitel je povinen prověřit schopnost spotřebitele splácet úvěr „s odbornou péčí“, což nasvědčuje povinnosti dodržení zvýšené pozornosti při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Výkladem pojmu „odborné péče“ se podrobně zabýval krajský soud a zdejší soud se s jeho interpretací zcela ztotožňuje. Odbornou péčí je třeba rozumět „úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá pozitivním obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti“ [viz § 2 odst. 1 písm. o) zákona o ochraně spotřebitele]. Při výkladu sousloví „odborné péče“ lze čerpat, jak uvádí i krajský soud, z interpretace tohoto pojmu např. v kontextu dnes již neúčinného obchodního zákoníku. Krajský soud správně dovodil, že postup s odbornou péčí zahrnuje též povinnost věřitele ověřit podstatné informace poskytnuté spotřebitelem svědčící o jeho schopnosti splácet sjednaný úvěr (k tomu srov. např. rozsudky NS ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006, či ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 32 Cdo 241/2009, či rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2009, č. j. 1 Afs 94/2009 – 56).

[27] V souvislosti s tímto výkladem pojmu odborné péče i s ohledem na účel zakotvení povinnosti ověřovat úvěruschopnost spotřebitele, kterým je zejména ochrana spotřebitele, je třeba vykládat § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru tak, že věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Je také nutno dovodit, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními. Informaci o výši příjmu spotřebitele

pokračování

může věřitel ověřit například potvrzením o příjmu vystaveným zaměstnavatelem, telefonickým ověřením u zaměstnavatele či výpisem z bankovního účtu spotřebitele, kam byla příslušná částka připsána (srov. Wachtlová, L., Slanina, J.: *Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář*, s. 101).

[28] Je tedy třeba uzavřít, že postup stěžovatelky, která posuzovala úvěruschopnost spotřebitele pouze na základě jejich ničím nedoložených prohlášení, byl v rozporu s požadavkem zjištění schopnosti spotřebitele splácet úvěr s odbornou péčí ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.

[29] Zdejší soud se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že požadovanými doklady pro prokázání úvěruschopnosti spotřebitele mohou být např. potvrzení o zaměstnání a příjmu, výplatní pásky, výpis z bankovního účtu žadatele a podobně. Nejednalo by se tedy o opakovaná prohlášení téhož obsahu, jak uvádí stěžovatelka, neboť ta by skutečně byla nadbytečná. Mělo by jít o doklady vydané spotřebiteli třetí stranou, které budou objektivně a věrohodně vypovídat o spotřebitelově schopnosti dostát svým závazkům ze smlouvy o úvěru. Pokud by i v případě doložení těchto dokladů přetrvávaly pochybnosti o bonitě dlužníka, bylo by možné jeho situaci ověřit nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele (viz § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru).

[30] Co se týče námitek směřujících proti absenci relevantního zdůvodnění rozhodnutí žalované, ty měl posuzovat krajský soud, proti jehož hodnocení této otázky stěžovatelka nic konkrétního nenamítá. V souvislosti s odkazy na komentářovou literaturu lze uvést, že ta samozřejmě není závazným zdrojem práva, nicméně správní orgán i soud ji může použít jako podpůrný argument pro své závěry, jak učinila žalovaná a činí tak i Nejvyšší správní soud.

VI. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[31] Nejvyšší správní soud tedy neshledal nezákonnost napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[32] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. dubna 2015

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu